МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬОКОЇ Й ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ
КАФЕДРА НІМЕЦЬКОЇ ТА РОМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

ФОРМУВАННЯ ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НА ОСНОВІ АУДІОВІЗУАЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ НІМЕЦЬКОЇ ХВИЛІ

Кваліфікаційна робота (проєкт)

на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

Виконав: студент 491 групи

Спеціальності 014.02 Середня освіта (Мова та література німецька, англійська) Освітньо-професійної (наукової) програми Середня освіта (Мова та література німецька, англійська)

Заверуха Всеволод Андрійович

Керівник Ковбасюк Л.А.,
кандидатка філологічних наук, доцентка
Рецензент Тригуб Т. О., стейкхолдерка,
учителька І категорії Херсонської гімназії №6 Херсонської міської ради

Херсон – 2021

ЗМІСТ

ВСТУП 3

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ 6

1.1. Лінгвокультурологія як наука: сутність та поняття 6

1.2. Зміст і структура лінгвокультурологічної компетенції 10

1.3. Формування лінгвокультурологічної компетентності учнів під час вивчення іноземної мови 15

РОЗДІЛ 2 ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ АУДІОВІЗУАЛЬНИХ ТЕКСТІВ НІМЕЦЬКОЇ ХВИЛІ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ 20

2.1. Роль аудіовізуальних матеріалів при формуванні лінгвокультурологічної компетенції 20

2.2. Використання аудіовізуальних матеріалів для формування лінгвокультурологічної компетенції на заняттях з німецької мови 28

ВИСНОВКИ 40

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 43

ВСТУП

Лінгвокультурологія утворилась не лише на межі двох фундаментальних наук культурології та мовознавства, вона виникла із результатів взаємодії культури та мови. У сьогоденні вивчення різноманітних аспектів мови та культури становлять полем для дослідження лінгвокультурології. У середині XIX століття одними з найперших дослідників лінгвокультурології були В. фон Гумбольдт та О. Потебня. У XX столітті ідеї вчених розвивали Л. Вітґенштейн, Л. Вайсгербер, Ж. Дерріда, Ш. Баллі, Ж. Вандрієс, Ф. Боас, М. Гайдеґґер. На сучасному етапі проблемой дослідження дисципліни лінгвокультурології займаються вітчизняні та зарубіжні дослідники, найвизначнішими з яких є Д. Арутюнова, А. Вежбицька, М. Верещагін, С. Бацевич, М. Манакін, А. Маслова, І. Толстой, С. Степанов, В. Савченко, О. Селіванова, М. Телія, В. Красних, І. Карасик, Г. Костомаров, І. Кононенко, В. Жайворонок.

Актуальність кваліфікаційної роботи зумовлена її відповідністю загальному спрямуванню робіт з лінгвокультурологічної компетентності та аналіз мовних явищ пов’язаних з вивченням культури та національного світосприйняття. Відсутність досліджень з лінгвокультурологічної компетентності на основі аудіовізуальних матеріалів німецької хвилі посилює актуальність обраної теми.

Зв’язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Випускну роботу виконано в межах науково-дослідної теми кафедри німецької та романської філології Херсонського державного університету «Комунікативний, структурно-семантичний та дискурсивний аспекти дослідження мовно-мовленнєвих одиниць сучасної німецької та романських мов».

Метою дослідження є встановлення формування лінгвокультурологічних компетентностей з використанням аудіовізуальних матеріалів у сучасній німецькій мові.

Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання таких **завдань**:

– окреслити поняття «лінгвокультурологія», визначити його сутність та поняття;

– розкрити зміст та структуру лінгвокультурологічної компетентності;

– охарактеризувати особливості формування лінгвокультурологічної компетентності учнів під час вивчення іноземної мови;

– визначити роль аудіовізуальних матеріалів при формуванні лінгвокраїнознавчої компетенції учнів ліцеїв та гімназій;

– описати використання аудіовізуальних матеріалів для формування лінгвокультурологічної компетенції на заняттях з німецької мови.

Об'єктом дослідження є формування лінгвокультурологічної компетенції на заняттях з німецької мови.

Предметом вивчення становиться використання аудіовізуальних матеріалів Німецької хвилі при формуванні лінгвокультурологчної компетенції.

Матеріалом дослідження слугували аудіовізуальні тексти Німецької хвилі вилучених методом суцільної вибірки з Deutsche Welle.

Методика дослідження обумовлена метою та завданнями роботи й ґрунтується на комплексному підході до виявлення лінгвокраїнознавчої компетенції під час вивчення німецької мови. *Зіставний метод* застосований для знаходження спільних зв'язків між мовою та культурою. *Метод кореляції мовних та позамовних явищ* дозволяє прослідкувати, як віддзеркалюється культурна та соціальна сфера німецької спільноти у мові. Застосовуємо *описовий метод* для відтворення та пояснення значущості

аудіовізуальних матеріалів на заняттях. *Культурологічний аналіз* – для тлумачення інформації загальнокультурного фонду.

Практичне значення кваліфікаційної роботи вбачається в можливості застосування результатів дослідження у курсах «Лінгвокраїнознавство», «Практика усного та писемного мовлення», у написанні курсових робіт.

Структура та обсяг випускної роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, загальних висновків, списку використаних джерел. Список використаних джерел складається з 39 позиції, з них 9 іноземною мовою; список джерел ілюстративного матеріалу становить 9 позицій.

РОЗДІЛ 1
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

1.1. Лінгвокультурологія як наука: сутність та поняття

Лінгвокультурологія є відносно новою наукою, вона сформувалась як самостійна дисципліна наприкінці 20 століття. Лінгвокультурологія, яка має свій власний підхід до аналізу мови, культури та освіти, сформувалась на підгрунті антропоцентричної мовної парадигми у сучасних дослідженнях [12, с. 4].

Лінгвокультурологія являє собою нову передову багатообіцяючу дисципліну яка вивчає культуру мови. Вона вивчає сферу мови та культуру в взаємодії з антропологією, філософією та психологією також, ставить перед собою завдання виявлення особливостей форми буття суспільства, навколишнього середовища у свідомості етносу за допомогою аналізу мовних даних. Проблематика лінгвокультурології трактується по різному але існування науки так такої та її постійний розвиток є беззаперечним [15, с. 152].

В результаті Просвітництва яке домінувало до кінця 18 століття європейське мислення розуміється як нормативне поняття культури, сформоване буржуазними цінностями. У своїй сферичній моделі Йоганн Готфрід Гердер вперше сформулював множину та деієрархічну концепцію відмінності більш-менш однорідних культур, що утворили тісну єдність із відповідними народними мовами і будучи об'єднуючими елементами, сформували центральну роль у саморозумінні націй. Народна душа і народна мова чітко визначеного народу, здавалося, повністю злилися між собою в романтизмі. На початку 19 століття мовознавець та реформатор освіти Вільгельм фон Гумбольдт далі розвивав ці уявлення про мовно-культурні одиниці, а також виявляв інтерес до психологічних аспектів. Вільгельм фон

Гумбольдт дотримувався думки, що певна мова може дуже унікально формувати думки своїх носіїв, оскільки кожна мова має певний світогляд. В. фон Гумбольдт схилявся до думки, що мова це як би зовнішній вигляд духу народів; їхня мова – це їхній дух, а їхній дух – це їхня мова, ніколи не можна вважати їх досить ідентичними. В словах науковця основне культурне розуміння є есенціалістським та сепаратистським, в якому мова, нація, культура та світогляд утворюють єдність. У той же час це наводить на зворотний висновок, який австро-британський філософ Людвіг Вітгенштейн сказав у своїй промові, що межі його мови означають межі його світу [8].

На початку XX століття відбулися дослідження мови та культури німецько-американського антрополога Франца Боаса в американський дослідницький контекст. Франц Боас перетворив сепаратистський підхід на порівняльний, дослідивши зв'язки між мовою та культурою на прикладі корінних американських мов та вперше протиставивши попередні концепції расизму та культурної еволюції культурним релятивізмом.

Він розглядав мови як дзеркало і водночас як суб-область певних культур, що дала антропологам важливе розуміння відповідних культур. Подібно до В. фон Гумбольдта, Ф. Боас також дотримувався думки, що наші моделі мислення структуровані за мовами і що люди класифікують своє оточення на основі своєї мови [29, с. 18 – 19].

Насамперед лінгвокультурологія розвивається як наука, яка вивчає взаємозв'язки мови та культури та їх вплив один на одного. В.І. Карасік вважає що розвиток цієї науки пов’язаний з такими причинами:

- перш за все з такими факторами: швидким розповсюдженням світових проблем; при вирішенні різних питань необхідно враховувати особливості поведінки людей різних країн та народів; необхідно передбачати ситуації при існуванні ймовірності міжкультурного непорозуміння;
- до розвитку гуманітарних наук звернена велика увага, це проявляється у тому, що необхідно здобувати результати які були отримані у

загальноосвітніх дисциплінах, таких як: психологія, соціологія, етнографія, культурологія;

- з практичної сторони лінгвістика розуміє мову як засіб споглядання соціального досвіду [7, с. 73].

Сучасними науковцями поняття лінгвокультурологія розуміється та трактується по різному. Так наприклад, В. Воробйов стверджує, що лінгвокультурологія не лише описує мовну картину світу та національний менталітет але й забезпечує виконання таких завдань навчання як: освітні, виховні, інтелектуальні. Вона вивчає та досліджує сукупність культурних цінностей певного народу та його комунікативні процеси утворення та сприйняття мовлення [1, с. 32, 36–37].

В. Красних розуміє поняття лінгвокультурологія як дисципліну,яка вивчає прояви культури в мові та дискурсі. Відповідно ця наука вивчає мовну свідомість та національну картину світу [1, с. 36–37].

В. Телія наголошує на тому, що лінгвокультурологія вивчає не лише мову та культуру країни але й ментальність народу, яка віддзеркалюється в живій національній мові та виражається в лінгвістичних процесах скрізь призму взаємодії мови та культури народу. Лінгвокультурологія насамперед вивчає комунікативні процеси та зв’язок між передачею мови та ментальністю людей [19, с. 216].

У своїх дослідженнях В. Маслова, розкриває термін лінгвокультурологія як науку, яка утвоилась на стику лінгвістики та культурології. Ця наука вивчає питання пов’язані відображення та зміцненням культури нації у мові [13, с. 32].

За словами В. Телії [19], ціллю цієї галузі є вивчення та опис взаємозв'язку мови та культури, мови та етносу, мови та національної ментальності [25, с. 81-82].

У своєму дослідженні ми дотримуємося визначення О. Зенов’євої на думку якої лінгвокультурологія – це філологічна наука, яка досліджує різноманітні способи подання знань про світ носіїв тієї чи іншої мови через

вивчення мовних одиниць різних рівнів, мовної діяльності, мовної поведінки, дискурсу, що повинно надати такий опис цих об’єктів, який у всій повноті розкрив би значення аналізованих одиниць, його відтінки, конотації та асоціації, що відображають свідомість носіїв мови [5, с. 13].

Основною метою лінгвокультурології є збереження та передача культури, вивчення методів, які мова втілює в своїх одиницях. До основних завдань лінгвокультурології відносяться опис мови та культури в їх взаємодії. Методи лінгвокультурології – це сукупність аналітичних прийомів, операцій та комбінацій, які використовуються щоб проаналізувати взаємодію мови та культури. Варто сказати, що під час досліджень можуть використовуватися різні методи, але найбільш корисними є концептуальні, описові, контекстуальні, аналітичні, порівнянні. Особливим полем дослідженя є лінгвокультурологічний аналіз текстів як справжніх зберігачів культури. Тут можуть бути використані такі методи і прийоми вивчення як інтерпретаційні до психолінгвістичних.

Сферою лінгвокультурології є поняття, яке характеризується як умовна ментальна одиниця, спрямована на комплексне вивчення мови та культури. Об’єктом лінгвокультурології є взаємозв’язок та взаємодія культури та мови в процесі її функціонування; дослідження інтерпретації цієї взаємодії як цілісної системи. Предметом лінгвокультурології є форми існування націй, що відтворюються в системі мовного спілкування і які базуються на своїх культурних надбаннях. Іншими словами, предметом лінгвокультурології є мовна картина світу [25, с. 81-82].

Науковець В. Воробйов [1] виокремлює низку специфічних особливостей лінгвокультурології:

1) лінгвокультурологія – це наукова дисципліна синтезуючого типу, яка межує між такими науками як культурологія та лінгвістика; питання щодо вивчення мови тут постає вторинним;

2) до основних проблем лінгвокультурології можна віднести філософські та філологічні; суть лінгвокультурології становлять національні

форми походження суспільства, сформовані на культурних цінностях конкретного суспільства;

3) предметом лінгвокультурології є мовна картина світу яка включає всебе матеріальну і духовну культуру, синтетично створеною людиною і вираженою у мові;

4) ця наука орієнтується на систему культурних цінностей, яка висунута новим мисленням, нинішим життям суспільства, та орієнтацією на інтерпретацію фактів у різних сферах культурного життя країни;

5) об'єктивна, абсолютна й єдина інтерпретація культури країни потребує належного системного підходу до представлення культури у її мові, їх діалектичній взаємодії та розвитку, що сприяє формуванню сучасного культурологічного мислення і дозволяє порівнювати картини світу у різних лінгвокультурах [1, с. 32 - 34].

Констатуючи вище сказане ми дійшли ряду висновків, лінгвокультурологія є відносно новою наукою яка сформувалась як самостійна у 20 столітті. Основним колом дослідження цієї науки є вивчення та опис зв'язку культури та мови певної країни та народу. Існує низка визначень поняття лінгвокультурологія, але всі сходяться на тому, що вона вивчає мовну картину світу, взаємозв'язок мови та культури народу.

1.2. Зміст і структура лінгвокультурологічної компетенції

Поняття лінгвокультурологічної компетентності можна визначити як здатність та готовність до адекватного розуміння та взаємодії з представниками інших лінгвокультурних суспільств на основі набуття знань про світ, відображених у термінах мови, і це складає основу когнітивного спілкування [20, с. 36].

Лінгвокультурологічна компетентність – одна з основних складових комунікативної компетентності, формування якої є головною метою викладання іноземних мов на сучасному етапі. Зміст лінгвокультурологічної

компетентності включає когнітивний та комунікативний компоненти. Набір цих компонентів забезпечує основну діяльність цієї моделі, яка спрямована на досягнення кінцевої мети, що призводить до отримання інформації про рівень компетентності, який зможе надати можливість студентам взаємодіяти в полікультурному суспільстві. Модель лінгкультурологічної компетентності містить взаємопов'язані компоненти, спрямовані на досягнення кінцевого результату. Це можна назвати "когнітивно-комунікативно – лінгвокультурологічною єдністю", а саме:

– когнітивно-концептуальною;
– концептуально-накопичувальною;
– лінгвокультурно-інтегративною;
– комунікативно-актуалізованою;
– креативною та моделюючою [9, с. 139].

Співвідношення лінгвокультурологічних єдностей та відповідних їм типів умінь можна представити наступним чином:

1. Когнітивно-концептуальна єдність – навички концептуально-формуючого типу. Цей комплекс включає здатність отримувати лінгвокультурологічні знання, необхідні для подальшої когнітивно-комунікативної діяльності, контролювати індивідуальний процес навчання. Процес формування та розвитку особистості означає, з одного боку, зусилля навчальної діяльності предмета у створенні певних умов, з іншого - активність людини, тому співпраця обох сторін повинна ефективно використовуватися для досягнення остаточного результату.

Цей тип включає здатність:

– знати про систему понять, що формують «реальну картину світу»;
– інтегрувати лексику, що має національну специфіку, абревіатури, неологізми;
– виявити приховане значення культурного матеріалу, відображене в афоризмах, фразеологізмах;

– встановлювати причинно-наслідкові зв’язки та детермінанти культурних явищ, відображених у мові;

– зливатися, поєднувати різні способи розуміння світу;

– встановити морфологічні, структурно-функціональні властивості та характеристики соціокультурних явищ,

– відображається в термінах мови.

2. Концептуально-накопичувальна єдність - навички аналітичного та оцінювального типу:

– накопичувати та синтезувати лінгвокультурологічну інформацію;

– коментувати, оцінювати культурні явища, відображені в мові;

– проводити семантико-аналітичну та оцінно-критичну обробку лінгвокультурологічної інформації;

– аналізувати ідеологічні та моральні настанови, представлені в прагматичних текстах;

– виявити та проаналізувати цінні принципи, відображені в прагматичних текстах;

– обирати, аналізувати та оцінювати стандарти, образи, стереотипи, прийняті людьми іноземною мовою.

3. Лінгвокультурно-інтегративна єдність – цей тип має здатність забезпечувати умови для цілеспрямованого пошуку вирішення проблем за допомогою процесів мислення, що вимагають оновлення всього арсеналу набутих знань, концентрації, когнітивних та раціонально-логічних аспектів особистості. Цей комплекс включає навички:

– розпізнавати та класифікувати лексичні одиниці з національно-культурним компонентом семантики;

– знаходити важливу значущу лінгвокультурологічну інформацію для спілкування;

– групувати різні одиниці (труднощі з розпізнаванням форми, значення, використання тощо);

– знаходити в тексті, тлумачити та систематизувати символи, імена;

– узагальнювати культурні явища, факти, події, відображені в мові;

– відображати та упорядковувати лінгвокультурологічний матеріал про традиції та звичаї країни;

– розпізнати та класифікувати систему понять, що відображають реальну картину світу;

– визначати, описувати та пояснювати культурні факти, відображені в мові;

– розуміти теми та інформацію.

4. Комунікативно-актуалізована єдність. Навички цього типу готуються до переходу від репродуктивної до рецептивно-продуктивно-інтерпретаційної, а потім - до творчої та конструктивної комунікативної діяльності.

5. Креативна та моделююча. Цей тип включає здатність:

– стимулювати ситуації міжкультурного діалогу на основі прагматичного інформаційного тексту;

– передбачати наслідки дій, запропонованих у текстах проводити вільну бесіду про інформацію, що міститься в прагматичному тексті;

– вільне використання лінгвокультурних одиниць у різних ситуаціях міжкультурного спілкування [22, с. 1015-1016].

Для широкого вивчення мови потрібно цілісно усвідомлювати культуру цієї країни, що дає право поєднувати поверхневі структури мови з їх поьаємною сутністю. Формування лінгвокультурологічної компетенції є важким процесом, який формується поетапно. Найефективним підхолом для формування лінгвокультурологічної компетенції є – проблемний та проектний які формуються на основі компетентнісного, системного, комплексного, культурознавчого, особистісно- діяльнісного [21, с. 82].

Лінгвокультурологія це предмет, який, з одного боку, включає вивчення мови, а з іншого боку, дає певні знання про країну вивченої мови.

Основною метою лінгвокультурних досліджень є надання комунікативної компетенції для міжкультурного спілкування. Основним завданням предмету є вивчення тих одиниць мови та позамовних явищ, які найбільш яскраво відображають національні особливості зарубіжної культури. Тобто, наше головне завдання – отримати базові знання, необхідні для успішного міжкультурного спілкування [27].

Науковці по різному тлумачать поняття терміну «лінгвокультурологічна компетенція», хоча це поняття в останні роки часто застосовується в різній спеціалізованій літературі. Найбільш точним визначенням, на нашу думку, є визначення В. Воробйова: Лінгвокультурологічна компетенція на його думку є комплексом знань про культуру, мови якої вивчається, сукупністю спеціальних вмінь та навичок щодо вживання цих знань на практиці [1, с. 26].

Отже, лінгвокультурна компетентність – це не лише вивчення мови (для формування мовної, комунікативної, лінгвістичної компетенції) та лінгвістичних аспектів, а й вивчення мови як явищ культури. Розуміння різниці культурно-історичного середовища та національного характеру іноземної мови, а також зрозуміти значення мовних одиниць як культурної складової. Сюди належать:

– історичний та культурний фон, що включає не лише знання історії, а й знання культури мовної спільноти в процесі її історичного розвитку;

– соціально-культурний фон – особливості спілкування всередині суспільства, соціальна поведінка, соціальні цінності, формули бесіди, невербальне спілкування;

– етнокультурний фон, що включає інформацію про спосіб життя, традиції, свята тощо;

– семіотичний фон, що містить інформацію про символи, реалії та інші мовні одиниці, що мають конкретний національний колорит [27].

Отже, підсумовуючи вищесказане, ми можемо стверджувати, що лінгвокультурологічна конпетентність спрямована на формування в учнів, які

вивчають іноземну мову умінь та навичок адекватно сприймати та засвоювати культуру мови яку вивчають, розуміти особливості мови того чи іншого народу.

1.3. Формування лінгвокультурологічної компетентності учнів під час вивчення іноземної мови

Кожна людина має здатність говорити, але це може й залежить від її фізичних та розумових здібностей, з іншого боку, зокрема, з її соціального та

культурного середовища. За допомогою мови можна абстрагувати, виражати та передавати культуру. Мова може створювати культуру, за допомогою мови можна декодувати культуру та опосередковувати її в міжкультурних зв’язках між різних націй. Мова формує культуру і навпаки. Обидва контексти взаємозалежні один від одного та засновані на динамічних знакових системах із колективними компонентами та соціальним потенціалом: вони обговорюються, адаптуються тощо [14].

Тому науковці вважають, що важливо розглянути, як зв’язок між мовою та культурою може бути врахований під час вивчення іноземної мови. Основна увага зосереджена не на знаннях іноземної мови, а на базових та рефлексивних навичках стосовно мови та культури. Їх важливість, свідчить про те, що в різних соціальних, а також освітніх контекстах, формується чітке розмежування одиниць мови-культури-нації. Однак такі розмежування залишають недостатньо місця для спостерігання гібридності та мінливості мови та культури, а також пов'язаної з ними здатності до інновацій. Відповідно, мусить бути посилений багатоперспективний підхід у структурі мови та культури, наприклад, з одного боку, багатомовність чіткіше відображається як можливість для викладання; з іншого боку, дедалі більше підкреслюються елементи, що відображають мову. Окрім іншого, важливо сприймати мову більше, ніж як контекстно-залежне та формуюче явище та

досліджувати освітній потенціал відповідних соціально-прагматичних підходів [29, с. 10 – 11]

Мовна освіта дозволяє учням і вчителям отримувати нові світоглядні уявлення. Нормативно-культурологічне звуження в контексті мовних освітніх пропозицій не показує різноманітності виявлених зв'язків між мовою та культурою. На основі цих висловлювань, наступні аспекти представляються особливо вартими уваги в концепції мовної та культурної освіти:

- Про мову ніколи не можна думати ізольовано від культури. При цьому мова повинна відображатись у її функції створення, носіння, спілкування та інтерпретації культури.

- Основні припущення та ідеї, висловлені лігвокультурологією, часто залишаються неявними, але впливають на відчутну поведінку та оцінки мови. Важливим завданням лігвокультурології є сприяння металінгвістичній та метакультурній свідомості.

- Мови та культури не схожі одна на одну. Багатомовність та транскультурність – це соціальні нормальності. Їх визнання та оцінка часто все ще трапляється в європейському дискурсі.

- Мовна та культурна ідентичність – це змінні конструкції які мають як своєрідні, так і колективні компоненти, які необхідно враховувати при тлумаченні мовленнєвих актів.

- Транскультурні форми мови, дають багатообіцяючий потенціал для виявлення мовно-культурних зразків та взаємозв’язків, тому їх слід ширше використовувати при дослідження та навчальнні.

- На системному рівні міждисциплінарні та інтегративні мовні дидактичні концепції, що перетинають мовні бар'єри, можуть зробити важливий внесок у подолання зразків культурологічних думок у школах та університетах.

- Що стосується методологічних міркувань, особливу увагу слід приділити конструктивному характеру мови, культури та освіти. Для цього

потрібні пропозиції активної багатосторонньої перспективи перевірки автентичних матеріалів, що може бути досягнуто насамперед із використанням цифрових носіїв інформації.

Для того, щоб поінформувати викладачів та учнів до різноманітних зв'язків між мовою та культурою та показати наслідки, у школах потрібно розвивати уміння учнів щодо обізнаності культури та мови, а також розвивати навички кодування та декодування мовних та культурних явищ різного роду [29, с. 30 – 31]

На нашу думку, для вчителів, які навчають іноземної мови, вагомого значення набуває лінгвокультурологічна компетентність, яка надає можливість виконати основні професійні завдання. Ми вважаємо, що лінгвокультурологічна компетентність дає великий внесок в якість підготовки учнів на уроках з іноземної мови [4, с. 127].

Лінгвокультурологічна компетентність на уроках іноземної мови потрібна для того, щоб учні могли сприймати німецьку мову як найважливіший елемент міжкультурного спілкування, необхідно, щоб учні були ознайомлені не лише з країнознавчою тематикою, але й з тонкощами мови в не знайомій для них культурі, а це можливо тільки за умови ефективної методики включення їх у діалог культур [18, с. 49].

Лінгвокультурна спрямованість у навчанні вимагає від учителя ознайомлення учнів не тільки зі знанням слова, але і з явищем матеріальної та духовної культури, що відображає історію народу, його менталітет у культурно-історичному середовищі, що формує мовну особистість. За допомогою вправ, що містять лінгвокультурологічний матеріал, вчитель зможе створити мовну картину світу, ознайомити зі словниковим запасом, ідіомами, текстами, що відображають культуру того чи іншого народу. Процес формування лінгвокультурних концепцій на уроках німецької мови тісно пов'язаний з вихованням любові до рідної культури, шанобливого ставлення до мов та культур інших народів, ознайомлення їх зі світовою культурою. Сьогодні значення лінгвокультурної освіти, забезпечення

духовно-морального розвитку особистості, з особливою актуальністю розвивається формування лінгвокультурної самоідентифікації як необхідної складової її ідеологічного потенціалу та умов інтеграції у світову культуру [30, с. 5].

Для того, щоб допомогти учням усвідомити культурні реалії країни, мову якої вони вивчають, потрібно сформувати лінгвокультурологічні компетенції учнів, які починаються з вивчення окремих мовних фактів, а при закінчені формування лінгвокраїнознавчої компетенції учні повинні знати та аналізувати лінгвокультурологічні явища: образи, стереотипи, культурні традиції, менталітет жителів.

Вивчення іноземної мови включає себе і практику з міжкультурної комунікації, метою якої є одержання знань учнями з таки напрямків:

– основні теми етнічної культури країни;

– культурні ознаки народу;

– учні повинні розуміти не лише письмову мову, але й сприймати її усно;

– уміти самостійно та правильно виражати свою думку;

– користуватися вузькоспеціалізованою літературою та словниками.

Учні можуть долучитися до реалій країни мову якої вивчають, розширити свій кругозір, розвити уміння використовувати німецьку мову в реальному житті за допомогою різноманітних матеріалів (країнознавчих, культурних і соціолінгвістичних). Найважливішим у вивченні німецької мови є взаємопорозуміння та терпимість до відмінностей між людьми, розуміння що разом можливо вирішити різні важливі проблеми [18, с. 49].

Сьогодні основною метою вчителів є врахування прийняття лінгвокультурних компетенцій учнів та звернення уваги учнів на основні об’єктивні атрибути мовного середовища, мову якого вони вивчають у процесі навчання.

Перш за все це використання соціально-політичних та літературних текстів в оригіналі, використання літературних фільмів, пісень та використання додаткової інформації з Інтернету.

Для того, щоб учні розвинули лінгвокультурну компетентність, вони повинні сформувати такі уміня:

- Лінгвокультурне знання – це практика, яка укладається як форма мови (слова, фрази, фразеологічні одиниці). До лінгвокультурних знань ми відносимо: знання історії, культури, традиції країни, особливості комунікативної мови громадян та соціального життя людей.
- Лінгвокультурна здатність вміти аналізувати лінгвокультурну інформацію, яка формується в мовних знаках, а також як творче використання лінгвокультурних знань, використовувати теоретичні знання та вміння учнів.
- Особиста якість учнів: вміти приймати інформацію та культурні явища [27].

Підсумовуючи, ми можемо сказати, що формування лінгвокультурологічної компетентності учнів відбувається шляхом вивчення менталітету народу, особливостей його побуту, розуміння стійких словосполучень, фразеологізмів.

РОЗДІЛ 2
ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ АУДІОВІЗУАЛЬНИХ ТЕКСТІВ НІМЕЦЬКОЇ ХВИЛІ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ

2.1. Роль аудіовізуальних матеріалів при формуванні лінгвокультурологічної компетенції

На даний момент значущу роль відіграє оптимізація викладання німецької мови з урахуванням національного специфічного характеру аудиторії. Зрозуміти семантику слів, граматичну конструкцію, специфіку висловів, розкрити ситуацію в правильному контексті допоможуть аудіовізуальні засоби на уроках з німецької мови [28, с. 101].

Так наприклад, ми можемо використати відео з Deutsche Welle „Berlin hat (k)ein neues Schloss“, яке допоможе ознайомитися школярам з архітектурною спадщиною Німеччини, ми дізнаємося історію самого замку: „*Seine barocke Fassade erhält das Schloss im 18. Jahrhundert. Im Zweiten Weltkrieg stark beschädigt, lässt es die DDR-Führung 1950 sprengen. An seiner Stelle entsteht der Palast der Republik, Sitz der DDR-Volkskammer. 1989: Die DDR-Bürger schaffen ihr eigenes Regime ab. Ab 2006 wird der Palast der Republik abgerissen – nach vielen Debatten. 2012 beginnt der Bau der Neuinterpretation des Schlosses*“, коли його побудували, та реконструювали, почуємо думку жителів щодо реконструкції, також учні розвинуть навички читання (оскільки відео має субтитри) та аудіювання, відео надає змогу понуритися в сучасні реалії мови, яку вивчають. Запис не перевищує ліміт часу, оскільки триває три хвилини, а отже учні не будуть перенавантажені від споглядання. Також на Deutsche Welle до відео додається комплекс вправ, які дозволяють не просто переглянути відео, але й засвоїти граматичний матеріал, вивчити нову лексику, попрактикуватися в діалогічному мовленні. Для чіткого розуміння тексту автори, які розробили відео та завдання

надають глосарій, з дефініцією незнайомої лексики, наприклад; «***barock*** — *hier: gebaut in einem Stil mit vielen Verzierungen (aus der Zeit von ungefähr 1600 bis 1750)*» [34].

Сучасний освітній процес характеризується високим рівнем інформатизації та появою нових освітніх технологій. Ці технології базуються на електронних засобах передачі інформації, що сприяє створенню більш ефективного освітнього середовища. Особливо важливим є впровадження електронних навчальних засобів у викладанні німецької мови [26, с. 473]. Тому ми пропонуємо на заняттях з німецької мови використовувати інтернет-ресурс Deutsche Welle, який буде сприяти більш ефективному створенню освітнього середовища учнів та розвивати їх навички спостерігання та комунікації. Цих цілей ми можемо досягти за допомогою аудіовізуальних матеріалів. Під час вивчення теми «Природа» для ефективнішого пояснення теми та впровадження нової лексики вчитель має змогу використати матеріал з Deutsche Welle: Der Mensch – die größte Bedrohung für die Natur, це відео допоможе учням зрозуміти важливість природи: *Jedes Jahr sterben tausende Tier- und Pflanzenarten aus, weil wir ihre Lebensräume zerstören. Um ihnen wirklich zu helfen, müssten große Teile der Erde vor dem Einfluss des Menschen geschützt werden*, відношення німців до навколишнього середовища: *Damit wir gut mit den Tieren zusammenleben können, müssen wir sie bei allem, was wir tun, berücksichtigen*, учні навчаться обирати більш влучну лексику під час діалогів, понуряться в менталітет німецького народу [38].

Однією з основних цілей навчання студентів іноземній мові з конкретною метою є формування лінгвокультурологічних компетентностей. Ці компетенції передбачають вміння обирати мовні засоби для спілкування у певній мовленнєвій ситуації, розуміти усне та письмове мовлення та відтворювати його зміст, будувати власні зв’язні висловлювання. Досягнення цих цілей можливо лише в умовах комунікативного підходу навчання та формування необхідних мовних та мовленнєвих навичок у галузі слухання, читання, говоріння та письма. Пріоритетом у навчанні іноземної мови

повинен бути розвиток здатності сприймати іншомовне мовлення. Цей вид мовленнєвої діяльності є одним із найскладніших, і слухові навички важко сформувати. Оскільки в даний час найпоширенішими джерелами медіаосвітньої автентичної інформації є відеоресурси, навчання аудіювання неможливе без використання відео [26, с. 474-475].

Провідну роль відіграє використання аудіовізуальних матеріалів на уроках, він є одним із найбільш підходящих способів викладання німецької мови; аудіовізуальні матеріали здатні привертати увагу учнів; адже коли учні бачать матеріал, це підвищує їх мотивацію та покращується досвід навчання [24, с. 14].

Щоб не тільки привернути увагу учнів, але й поглибити їх знання про країну, можна використовувати пізнавальні відео, наприклад „Die Weihnachtsgurke“ – *US-Amerikaner glauben, dass man in Deutschland eine Gurke aus Glas in den Weihnachtsbaum hängt. Doch hier pflegt kaum jemand diese Tradition. Woher kommt sie also?*. У цьому відео значну увагу до себе приверне сама назва, оскільки в Україні не існує такої традиції. У ході перегляду, учні зможуть порівняти українські та німецькі традиції святкування Різдва чим розвинуть свої знання про країну. Тому ми вважаємо, що вивчення теми за допомогою відеоматеріалів є доцільним, але слід звернути увагу на те, що вчитель може використати відео, лише по завершенню теми, коли була вже засвоєна лексика та граматика (це дозволить учням з легкістю зрозуміти побачене) [33].

Уроки, що включають відео фрагменти, мають ряд переваг. Під час перегляду заповнюється нестача іншомовного середовища через ефект співучасті при перегляді відео фрагменту, наслідком якого є емоційний відгук і, звичайно, формування власної думки про дану ситуацію. При цьому школяр, розуміючи іноземну мову, починає вірити в свої сили, це приносить йому задоволення і бажання подальшого вдосконалення. Важливим є те, як учитель вводить відеоматеріал. Необхідно позначити актуальність ролика, мета його перегляду, а також його виховну спрямованість, при необхідності

зняти лексичні труднощі. Це допоможе налаштувати учнів на успішний і зрозумілий перегляд відеоматеріалу, сприятиме кращому засвоєнню інформації.

Плюсом відеоматеріалів є супровід аудіоматеріалу відео, що полегшує загальне розуміння ситуації. У процесі перегляду відеоролика тренується аудіювання, автентична мова носіїв служить прекрасною опорою для постановки правильної вимови. На основі відеоролика успішно можуть бути введені різні вправи, включаючи читання, говоріння та письмо [6, с. 18].

Автентичні аудіовізуальні матеріали пропонують велику різноманітність прикладів мови і мовлення, включаючи в себе різні регіональні акценти, загальновживану і спеціальну лексику, ідіоми, причому в повсякденному контексті, як їх використовують етнічні німці. Відео фрагменти надають широкі перспективи для оволодіння німецькою культурою.

Оригінальні відеоматеріали мають різні методичні особливостямі. Згідно жанрово-тематичної направленістю їх можна поділити на 3 групи:

- розважальні;
- документальні відео;
- новини, реклами, оголошення [11, с. 64].

Аудіо візуальні матеріали, що відноситься до наведеним вище категорій, мають важливе значення в процесі вивчення німецької мови. В процесі перегляду відео фрагментів відбувається слухо-зоровий синтез, що допомагає розвивати навички та уміння сприйняття мови на слух і стимулює усно-мовне спілкування школярів, яке відбувається за допомогою вираження власної точки зору, відносини, пошуку аргументів і доказів. Відомо, що учень запам'ятовує те, що він чує і бачить набагато краще, ніж те, що він тільки чує.

Варто сказати, що використання аудіовізуальних засобів у класі є дійсно корисним для покращення мовленнєвих навичок в їх усній діяльності не тільки в класі, але і в реальному житті. Якщо учні стикаються з

аудіовізуальними матеріалами з самого початку, вони більше контактують з реальною мовою та ситуацією, вони отримують більше впевненості в розмові, а також покращують свою майстерність слухання. Ефективність методів і прийомів, які вчителі застосовують на своїх уроках німецької мови, повинна бути зосереджена на рівні учнів та їх віці [24, с. 9].

Тому для учнів старших класів слід добирати матеріал, який би не тільки був цікавим, але й відповідав їх рівню. Наприклад, під час вивчання теми «Їжа» було б доречним використати відео з Deutsche Welle „Das Essen der Zukunft“. Це надасть змогу дізнатися про відношення німців до здорового харчування: *Zwei von drei Bundesbürgern legen Wert auf gesunde Ernährung – das sagen sie zumindest in Umfragen. Im Supermarkt bestätigt sich der Trend. Besonders beliebt hier: flüssige Snacks für die Mittagspause*, чим поглибить знання про культуру країни. За допомогою цього матеріалу, учні розвивають не лише свої слухові уміння, але й засвоюють нову граматику за допомогою комплексу наданих вправ [36].

Використання аудіовізуального матеріалу складається з коротких діалогів та наборів розроблених вправ. Виходячи з припущення, що іноземна мова в основному є механічним процесом, і він є більш ефективним, якщо розмовна форма передує письмовій формі. Аудіовізуальний матеріал на уроках німецької мови є справді цікавим, оскільки учні воліють переглядати демонстрації, мають сильну концентрацію та здатність візуально уявляти інформацію. Одним з дієвих способів привернути їхню увагу є презентація різноманітних візуальних інструментів, учням подобається знаходити речі, які можна побачити, озирнутися навколо та вивчити навколишнє середовище.

У цьому випадку необхідно враховувати, що діти дуже активні і їм потрібно цікавитись уроком, а для привернення їх уваги вчитель повинен розробляти для них діяльність, щоб не відволікатися від теми; а використання відео чи пісні – хороший спосіб зацікавити їх на уроці [25, с. 9].

Основна освітня мета уроків німецької мови – здатність читати нелінгвістичні, аудіовізуальні знаки (включаючи здатність розуміти мову фільму). До кінця 7 класу учні повинні мати можливість «розуміти, обробляти та усно відтворювати невербальні та позамовні символи». Крім того, зв’язки між лінійними (письмова мова) та нелінійними текстами (графіки, таблиці, зображення) повинні бути зрозумілими при використані [24, с. 4].

Наочні матеріали можуть бути корисним інструментом у навчанні німецької мови, оскільки вони допомагають вчителю уточнювати, встановлювати, співвідносити та узгоджувати точні концепції, інтерпретації та оцінки, і дозволяють йому зробити навчання більш конкретним, ефективним, цікавим, натхненний, змістовний та яскравий. Візуальний матеріал або будь-що інше, що допомагає учню побачити безпосереднє значення мови, його культуру, може допомогти зробити завдання чи ситуацію більш достовірними.

Ще одна важлива річ, на яку слід звернути увагу – це те, що візуальне зображення може допомогти у побудові ментальних моделей та комунікації взаємозв’язків між об’єктами вмісту ефективніше. У процесі навчання беруть участь два різні типи пам’яті: робоча пам’ять і довготривала пам’ять. Нова інформація зберігається в робочій пам’яті, яка, як стверджується, є центром активної розумової праці, включаючи навчання. Коли візуальна та фонетична інформація отримується, вона організовується для формування цілісної ідеї. Нарешті, ця ідея повинна бути інтегрована з попередніми знаннями з довгострокової пам'яті. Як бачимо, ці два спогади працюють разом взаємодоповнюючи, формуючи так звану оновлену ментальну модель, яка буде зберігатися в довготривалій пам’яті. Віртуальна ємність робочої пам’яті залежить від того, наскільки пов’язані знання про довготривалу пам’ять із досліджуваним доменом. Чим більше це пов'язано, тим більша віртуальна ємність [25, с. 20-22].

Разом з цим важливо надати школярам наочне уявлення про життя, традиції, мовні реалії німецькомовних країн. Цю мето можливо досягти шляхом використання навчальних відеофільмів, впровадження яких в освітній процес сприяє реалізації найважливійших засад комунікативної методики: репрезентувати процес опанування мови як розуміння живої іншомовної дійсності. Слід відзначити, що використання на заняттях відео фрагменту – це не лише використання ще одного джерела інформації. Вживання аудіовізуальних матеріалів сприяє розвитку різноманітних сторін психічної діяльності школярів, і, перш за все, уваги і пам'яті. Під час перегляду відеофільму виникає атмосфера групової пізнавальної діяльності. За цієї умови навіть неуважний учень стає уважним. Інтенсивність уваги школярів впливає на процес запам'ятовування. Вживання різних шляхів надходження інформації (слуховий, зоровий, та ін.) має позитивний вплив на закріплювання країнознавчого та мовного матеріалу [16, с. 3].

Слід також звернути увагу на освітні можливості мультимедійних засобів навчання, які використовуються на уроках німецької мови, можна виділити такі:

- збільшення мотивації навчання;
- підсилення навчальної діяльності учнів;
- розвиток індивідуального процесу навчання школярів;
- різні форми надання інформації;
- різноманітність видів навчальних завдань;
- сформувати навколишнє середовище, яке надасть змогу поринути у певні соціальні і культурні ситуації;
- часте використання ігрових прийомів;

Використання аудіовізуальних матеріалів на уроках з німецької мови сприяє швидкому засвоєнню та переробці великого обсягу інформації. Сприйняття аудіовізуальних матеріалів є в 60 тисяч разів швидшим, аніж тексту, який читаємо [3, с. 41].

Слід врахувати і той факт, що при використанні аудіовізуальних матеріалів на заняттях з німецької мови у учнів розвивається два види мотивації:

- Самомотивація (коли учні цікавить те, що він дивиться).
- Штучна (досягається шляхом зацікавленості учня тим, що він побачить, що зможе зрозуміти мову, яку вивчає).

Це допомагає отримати задоволення від проведеного заняття та розвиває віру в себе. Вчитель повинен прагнути до того, щоб учні були зацікавлені фрагментом відео саме тому, що розуміють мову. Також є важливим завдання зацікавити учнів менталітетом народу-носія мови. Щоб досягнути цю мету потрібно використовувати на заняттях велику кількість автентичних матеріалів, оволодіння матеріалами допоможе учням ліпше розуміти культуру народу, мову якого вони вчать. Однією з задач, є повторення лексики та збільшення словникового запасу, яку можна досягти використовуючи відео матеріали. Для цього досить відео в якому розкривається якась певна лексична тема, наприклад, при вивченні теми «Подорож» можна використати відео, в якому будуть задіяні лексичні одиниці, у відео: Im Nostalgiezug durch die Alpen, використані такі одиниці на тему подорож: *Der Glacier, Der Zug, Bahnstrecke, Skiort* [31] та ін. Це дозволить школярам вивчати нову лексику у більш цікавий спосіб [16, с. 3-4].

Ще однією перевагою відеофільму є сила емоційного впливу на учнів. Тому головна увага має бути спрямована на формування учнями особистісного ставлення до побаченого. Успішне досягнення такої мети можливе лише, по-перше, при систематичному показі відеофільмів, а по-друге, при методично організованій демонстрації.

Отже, для того, щоб поглибити інтерес до вивчення німецької мови, вчитель на своїх уроках використовує аудіовізуальний матеріал. Так, наприклад тема „*Essen mal ganz anders fotografiert*“ [32], це відео повинне зацікавити слухачів, тому що тема є неординарною та цікавою. Під час

вивчення вони ознайомляться не лише з новою лексикою, а й побудові ментальних моделей та комунікаційних зв'язків.

Слід проаналізувати важливість автентичних матеріалів на уроках, так наприклад відео фрагмент „Die Schneekugel – eine Erfindung aus Wien" в якому говориться: „*Schneekugeln gibt es überall auf der Welt zu kaufen – doch erfunden wurden sie vor über 120 Jahren in Wien. Der Enkel des Erfinders Erwin Perzy produziert bis heute Schneekugeln im Familienbetrieb.* ", звідси, шляхом штучної мотивації, після перегляду школяри глибше пізнають культуру народу, оскільки дізнаються цікаві факти створення снігової кулі [35].

Підсумовуючи вищевикладене, можна стверджувати, що використання відеофільмів на уроках німецької мови дозволяє внести різноманітність в зміст уроку, розширює загальний кругозір і комунікативну культуру школярів, розвиває мовну здогадку, почуття мови, формує лінгвокраїнознавчу компетенцію учнів, підвищує інтерес до досліджуваної мови, а, отже, і мотивацію до навчання. Оволодіння аудіовізуальними матеріалами дозволить школярам краще орієнтуватися в країні мови, що вивчається в разі її реального відвідування.

2.2. Використання аудіовізуальних матеріалів для формування лінгвокультурологічної компетенції на заняттях з німецької мови

У сучасних умовах освітнього процесу пріоритетною метою у вивченні іноземних мов є долучення здобувача освіти до іншої культури і його активна участь в діалозі культур. Тому навчання іноземним мовам будується на комунікативно-орієнтованому підході – навчання на основі спілкування. Для досягнення цієї мети вчителю необхідно створити реальні і уявні ситуації на уроці німецької мови, використовуючи для цього різні засоби навчання, а також методи і прийоми роботи. Учні повинні мати чітке уявлення про життя, культурних і країнознавчих особливості країни мови, що

вивчається. Для цього можна запропонувати використання найефективнішого впливу на учнів, а, саме, аудіовізуальні засоби навчання.

Навички мовлення – одна з найпоширеніших проблем, яка стосується багатьох учнів, які вивчають німецьку мову. Використання аудіо-візуальних матеріалів у класі є одним із найбільш підходящих способів викладання німецькою мовою; педагоги визнали силу аудіо-візуальних матеріалів привертати увагу учнів; особливо дітям, адже коли учні бачать матеріал, це підвищує їх мотивацію та покращується досвід навчання.

Ми вважаємо, що наступні критерії для визначення доцільності використання відео на уроці німецької мови можна вважати основними:

1) Епізоди для перегляду мають мати мовний матеріал, відібраний відповідно до навчальних цілей та програми. Якщо мова йде про розвиток комунікативної компетентності, такий мовний матеріал повинен відповідати сучасним критеріям, стандартам та корисності.

2) Зміст аудіо-візуальних матеріалів повинен бути тематично цікавим та мати індивідуальне значення, орієнтоване на потреби учнів. Це означає, що ми повинні брати до уваги низку факторів (таких як профіль аудиторії, вікові особливості, також рівень володіння цільовою мовою, тобто рівень лінгвістичних та стратегічних компетенцій) у підборі наочних матеріалів. До прикладу, учні закордоном насправді цікавляться екранізацією літературних творів, біографічними фільмами прославлених письменників, поетів, мовознавців, а також переглядом епізодів для вивчення лексичної, граматичної та лінгвокультурної інформації.

3) Наочні матеріали, крім мовного матеріалу, повинні містити паралінгвістичну, культурно-орієнтовану та лінгвокультурну інформацію. Сюжет перегляду епізоду повинен бути відомий учням. Отже, якщо епізод взятий з невідомого фільму, вчитель повинен дати короткий коментар щодо того, що відбувається на екрані.

4) Навчальні наочні матеріали для учнів характеризуються високою аудіовізуальною кореляцією, тому візуальні ефекти сприяють більш точному

визначенню та засвоєнню тексту. Це означає, що "мовний" епізод перегляду повинен містити візуальні образи, які спрощують і покращують сприйняття аудіоматеріалів. Ситуаційний контекст повинен розкрити мотивацію та твердження цілей, щоб сприяти розумінню семантики лексичних одиниць.

5) На думку експертів, слід також враховувати тривалість перегляду епізоду. У кращому випадку навчальні наочні матеріали повинні представляти окремі епізоди перегляду тривалістю до трьох хвилин. Він забезпечує введення та ілюстрацію мовної та паралінгвістичної інформації, що міститься у відео [28, с. 102-13].

Ми виділяємо такі фактори, що сприяють розуміння мови, що міститься в відеофрагменті, підготовленому до перегляду на уроці.

Візуальна підтримка – це елемент, ще допомагає зрозуміти учні повідомлення. Використовуючи відео в процесі навчання іноземної мови, важливо вибрати сцени з високим ступенем візуальної підтримки. Для того щоб перевірити ступінь візуальної підтримки у фрагменті відео, потрібно для початку переглянути його без звуку, щоб зрозуміти наскільки буде безпосередньо зрозумілий сюжет відео. Необхідно звернути увагу на те, що робота камери може іноді збільшувати візуальну підтримку. Зйомка може також допомогти розумінню, встановлюючи певний контекст, відповідний конкретній сцені, що, в свою чергу, робить мову більш передбачуваною для учнів [3, с. 40].

Якість зображення та звуку. Більшості учнів в процесі навчання заважає низька якість аудіо супроводу відео. Крім того, нелінгвістичні елементи (музика, фоновий шум) можуть відволікти учнів. З технічної точки менш можливо, що аудіо візуальний матеріал буде настільки незрозумілий, що буде заважати розумінню фільму. Це стає можливим лише в тому випадку, якщо плівка є неякісною копією іншої стрічки.

Густота мови. Інший важливий фактор у відборі відео фрагментів – мовна густота – кількість мови, якою розмовляють протягом обраної для перегляду сцени. Кількість мови в демонстрованій сцені може сильно

варіюватися: п'ятихвилинне відео може містити чотири або п'ять ліній діалогу, коли інша сцена такої ж тривалості може вмістити в себе набагато більше реплік.

Ясність мови, норми мови і акценту – є факторами, що визначають, наскільки важким буде аудіовізуальний матеріал для осягнення учнями. Деякі актори відомі тим, що говорять часто не ясно, чи не точно. Акценти можуть також перешкодити розумінню. Відеоматеріали, призначені для навчання німецької мови, часто не містять акцентів, їх застосування не завжди умістне або доцільне під час занять.

Мовний зміст. У використанні аудіовізуального матеріалу важливу роль відіграють лінгвістичні пункти (специфічні граматичні структури, мовні функції, або розмовні вирази), представлені у відео. Один із способів розкрити розташування специфічних лінгвістичних частин в справжніх матеріалах полягає в тому, щоб віднайти ситуацію, яка достовірно точно включає один з цих пунктів і показує його вживання в контексті.

Мовний рівень. Рівень складності мови в матеріалі також є важливим фактором у відборі відео для уроку. Існує, щонайменш, два варіанти використовування відео фрагментів, які містять мову, занадто важку для рівня учнів. Перш за все, не варто показувати цілий фільм; є завжди короткі сцени, які можуть використовуватися незалежно. Далі, після ознайомлення зі складним відео сюжетом можна дати школярам легке завдання. Отож, вибір аудіо матеріалу визначений не тільки мовою але й рівнем учнів, а також завданнями до запропонованого ролику.

Інтерес. Смаки школярів відрізняються: те, що одних зацікавлює, іншим здається нудним. Тріумфу зазнають ті фрагменти, в основі яких лежать людські відносини або універсальні проблеми. Фільми жахів, бойовики або містика підпорядковані індивідуальному смаку школярів і не настільки привабливі для використання в процесі навчання. Новини та документальні програми спроможні досягти успіху, тому що, більшість школярів має певний рівень інтересу до подій, які відбуваються навколо.

Слід не забувати про той факт, що програми новин мають особливо високий ступінь мовної густоти. Ток-шоу мають тенденцію викликати інтерес можливо тому, що вони мають справу з людськими відносинами.

Довжина послідовності. Більшість дослідників настоюють використовувати відеоматеріал який містить короткий відрізок часу: одні радять вживати фрагменти менше ніж 5 хвилин довжиною; іншими рекомендують фрагменти довжиною від 30 секунд до 12 хвилин, 5 - 10 хвилин перегляду відео можуть легко надати достатньо часу для роботи в класі, використовуючи аудіовізуальні матеріали як стимул, який притягує до навчального процесу до перегляду або після нього [2, с. 98].

Перед вибором матеріалу відеофільму в навчальних цілях необхідно враховувати склад тих, хто вивчає іноземну мову, їх вік, інтереси, знання мови, а також мовні передумови. слід звернути увагу також на те, з якою метою використовується матеріал відеофільмів (для загального або повного розуміння), які продуктивні цілі ставляться (для усної комунікації або для створення тексту того чи іншого повідомлення), співвідноситься обраний матеріал з програмою, навчальним процесом, які рівень мовної складності і співвідношення звуку і зображення, як повинен представлятися матеріал відеофільму (до, під час або після роботи з сюжетом), а також, які форми роботи необхідно використовувати (індивідуальні, парні, групові). Також не варто забувати і про те, що використання відеоматеріалів на уроці німецької мови має відповідати темі уроку. Так учні краще запам'ятовують матеріал, передбачений програмою. Для якісного використання аудіовізуального матеріалу потрібно звернути увагу на саму подачу матеріалу, про коректний для учнів метод показу фрагментів. На цьому етапі готуються питання і робочий роздатковий матеріал, що дає змогу вчителю координувати активний перегляд відео на занятті. У всякому разі досягнення у роботі залежить від попередньої підготовки – методу перегляду, який передбачає поділ фільму на логічні уривки, підготовку окремих завдань, направлених на зняття мовних труднощів і пояснення незнайомих явищ [10].

Робота з будь-яким відеоматеріалом передбачає 3 етапи діяльності:

- предфільмовий;

- перегляд фільму;

- посляфільмовий.

В якості підготовчих завдань для учнів ми пропонуємо такі вправи та завдання з інтернет-ресурсу Deutsche Welle на тему „Wo der Weihnachtsmann wohnt":

Перший етап навчання пов’язаний з формуванням та розвитком термінологічного словника учнів. Розширення професійного словника важливо для розуміння текстів іноземною мовою та перегляду відеокліпів. Учні мають труднощі з розпізнаванням термінів та термінологічних поєднань у розмовній формі. Тому особливо важливо розвивати навички обробки мовного потоку, в якому вони вимовляються під час запису. Для цього лексичні списки повинні містити не лише наочне подання термінів та термінологічних поєднань, але їх звучання. Для кращого запам'ятовування словникового запасу пропонується виконувати вправи, спрямовані на розвиток слухової пам'яті, артикуляції та механізму вимови. З їх допомогою ключові професійні слова та фрази неодноразово звучать і згодом відтворюються без помилок у мовленні. Це можуть бути такі вправи:

- слухати слова, визначати кількість складів;

- визначити кількість речень після прослуховування тексту;

- прослухати речення та записати спеціальні терміни;

- замінити нові незнайомі слова іншим, уже відомим синонімом;

- описати нову концепцію іноземною мовою;

- знайти синоніми та антоніми, слово та його визначення, відповідні словосполучення;

заповніть пропуски наведеними нижче словами;

- визначити, якою частиною мови є ці слова і перекласти терміни українською мовою;

- поставити потрібне слово в конкретний контекст.

Окрім тренувальних вправ, викладач повинен включати вказівки щодо розробки навчальних стратегій: як запам’ятовувати терміни та термінологічні фрази, відтворювати почуте, продуктивніше працювати з відеокліпами та як вести власні глосарії [26, с. 474-475].

Отже, спочатку потрібно надати словничок з дефініціями до незнайомих слів з відео, наприклад: ***Lappland (n., nur Singular)*** *— eine Region im Norden Finnlands*

Merry Christmas! *— Englisch für: Frohe Weihnachten!*

jemanden empfangen *— hier: jemanden begrüßen und willkommen heißen*

Fan, -s (m., aus dem Englischen) *— jemand, der etwas oder jemanden (z. B. eine Musikgruppe) toll findet*

Polarkreis, -e (m.) *— der nördliche oder südliche Breitengrad (66° 33‘), ab dem die Sonne im Winter nicht mehr auf- und im Sommer nicht mehr untergeht*

Existenz, -en (f.) *— hier: die Tatsache, dass es jemanden/etwas wirklich gibt* [32].

Підготовчий етап включає в себе ціль зацікавити учнів тематикою та погрузити учнів в лексику.

Особливістю наступного етапу є поступовий перехід від репродуктивного до продуктивного видів мовленнєвої діяльності – говоріння та письма. Учням пропонується виконати вправи, пов'язані з презентацією відео без звуку та звукового діалогу на екрані, описом замороженого зображення, обговоренням подальшого сценарію події, виступом в якості опонентів тощо. Цей етап спрямований на формування творчих та продуктивних навичок учнів. Навчальні завдання можуть містити творчі та пошукові завдання на основі переглянутого відеоматеріалу і повинні сприяти узагальненню отриманої інформації. Учням можуть бути запропоновані такі вправи: підготуйте власний план теми, дотримуючись інформації, що міститься у презентації; написати монолог на цю ж тему; висловлюйте свої коментарі; ставити запитання один одному і висловлювати своє ставлення до переглянутого тощо [26, с. 474-475].

Таким чином, перед переглядом відео, вчитель задає учням до текстову вправу, наприклад: *Bevor du dir das Video anschaust, beantworte bitte folgende Fragen. Welcher Oberbegriff passt zu den folgenden Reihen?*

1.Lichter, Wunschzettel, Weihnachtsgebäck

a) Adventszeit

b) Nordpolarkreis

c) Pilgerstätte [39].

Завершальним етапом роботи з аудіовізуальними засобами навчання є роздум над мовним досвідом через зміст переглянутих матеріалів. Ця рефлексія виникає в результаті вирішення теоретичних і практичних задач на кожному етапі навчання. На цьому етапі синтезується вся розроблена учнями інформація, що розвиває їх творчий потенціал, здатність до критичного мислення, створює атмосферу дискусії в групах, визначає лідерів у мовленнєвій діяльності [26, с. 474-475].

Під час перегляду відео, доречним є надати учням завдання, щоб вони не лише дивились матеріал, але й зосередились на прослуханому та не відволікались на оточуюче середовище: *Schau dir nun das Video an. Kreuz dann an, was stimmt. Es ist mehr als eine Lösung richtig.*

Im Video sieht man …

a) den Weihnachtsmann mit langem Bart.

б) einen Wald, in dem viel Schnee liegt.

c) Kinder, die kleine Weihnachtsmänner basteln.

д) Weihnachtselfen, die durch das Postamt fliegen.

Після текстовий етап включає в себе перевірку завдань, які учні повинні були виконати під час перегляду відео. Далі виконуються вправи після текстового рівня: *Wähl den richtigen Nebensatz mit „um … zu“ aus.*

1. Der Weihnachtsmann hat Rentiere, …

a) die Geschenke um schneller verteilen zu können.

b) um die Geschenke schneller verteilen zu können.

c) um zu können schneller die Geschenke verteilen [39].

Далі учням надається змога поговорити про прослухане, висловити свою думку.

Аудіовізуалиний матеріал допомагає зв'язати учбовий матеріал з якимись певними ситуаціями. В окремих випадках використання відео допомагає навчанню учнів німецької мови без втручання вчителя, при цьому викладач контролює апаратуру та програму. Тому можна виділити ще такі етапи та вправи для роботи з відео матеріалом:

На першому етапі буде доцільно ввести учнів в емоційно-смислову атмосферу фрагменту фільму, створити мотивацію для його перегляду. Для цього можуть бути використані наступні вправи:

- перед початком перегляду аудіо матеріалу вчитель повинен підготовити учнів до перегляду, повідомити тему фільму, задати наштовхуючи питання, розвити діалог;

- запитати думку школярів, що вони сподіваються побачити, чи цікава їм ця тема;

- створити асоціаграму по темі фільму.

На наступному етапі викладач ставить перед собою мету пояснити учням тему, зміст відео матеріалу, активізація мовної діяльності учнів. Види вправ які можна використати на цьому етапі:

- при перегляді відео фрагменту можна запропонувати учням перегляд без звука при цьому фільм може бути країнознавчого характеру по вже вивченим темам, наприклад, відео фрагмент „Faire Kleidung aus Europa" [37], завдання може звучати так: «озвучте те, що відбувається на відео». Потім учитель дає змогу учням подивитися відео зі звуком, при цьому вони повинні зіставити свої версії з оригінальним звучанням;

- ще одним з можливих завдань під час перегляду відео може бути таке: вчитель ставить на паузу в середині відео та просить учнів зробити прогнози, що буде далі:

- також відео фрагмент можна запропонувати прослухати без відео, та описати, на їхню думку де знаходяться герої, який їх вік, як вони виглядають

та далі, після цього учні можуть подивитися оригінал, та порівняти свої відповіді;

- рольова гра (розподілити ролі і розіграти сцену з фільму);

- можна задати учням завдання таке як, відновити текст (по ходу перегляду заповнити пропуски в написаному на дошці тексті, або дати на пів заповнену таблицю, чи доти перелік предметів та запитати якого не було на відео) наприклад: *Im Video sieht man nicht, dass …*

a) Papier mit einem Aufdruck durch eine Maschine läuft.

b) Menschen bei einer großen Modekette einkaufen.

c) Kleidungsstücke in Regalen gelagert werden.

d) Menschen an Nähmaschinen arbeiten [37].

Вже на третьому етапі вчитель ставить перед собою ціль організувати мовну творчу діяльність учнів.

Види вправ, спрямованих на навчання говорінню:

- після перегляду відео, вчитель пропонує обговорення фільму в цілому;

- вправа на відновлення пропущеної репліки діалогу з аудіовізуального матеріалу, наприклад: *Sven Diestelow sagt, dass …*

a) es viele Modemarken gibt, die umweltfreundlich und in Europa produzieren.

b) es schwierig war, gute Rohstoffe in Europa zu finden.

c) die Produktion von Kleidungsstücken in Ostasien nicht so teuer ist wie die Herstellung in Europa.

d) er nicht so viele Kleidungsstücke produzieren kann wie andere Hersteller [37].

- тестові вправи, або правда не правда;

- скласти продовження відео фрагменту;

- скласти рекламу до відео.

Таким чином, до переваг відео можна віднести наступні:

за допомогою відео успішно створюється штучна іншомовна середа, завдяки чому повніше реалізується принцип наочності в навчанні;

- в навчальних фільмах звучить іноземна мова в досить швидкому темпі (представлені діалоги, монологи, полілоги), таким чином, досягається одна з основних задач навчання усного мовлення – вдосконалення навичок аудіювання, тобто ми вчимо учнів розуміти іноземну мову на слух з одноразового пред'явлення, наближаючи навчання до умов реального життя;
- у відеозаписі не тільки представлені різні діапазони голосів – чоловічі, жіночі, дитячі, причому звучить жива розмовна мова (цим характеризуються і аудіо записи), тут також відображено поведінку в тій чи іншій ситуації носіїв мови різного віку і різного соціального середовища. Причому міміка і жестикуляція на додаток до інтонації (яка знову ж є і в звукозапису) часто допомагають зрозуміти відносини між героями сюжету;
- при перегляді окремих фрагментів фільму можна перекрити один з каналів надходження інформації (зоровий або слуховий), тим самим, з одного боку, розвивати мовну здогадку учнів, їх уяву, механізми імовірнісного прогнозування, з іншого боку, стимулювати інтерес учнів до подальшого перегляду запису;
- можна розглянути крупним планом, наприклад, окремі деталі пейзажу, вивіски на магазинах, вираз обличчя, жести, позу, одяг, предмети обстановки. Ці візуальні компоненти ситуації можуть з'явитися стимулом для докладного опису і обговорення в групі в усній або письмовій формах;
- в відео фрагменті найчастіше мова накладається на природні перешкоди – шум міського транспорту, дощ, телефонний дзвінок, стукіт у двері, працює паралельно телебачення або радіо, грає музика, спів птахів, шум води, тобто максимальне наближення навчального відео до реального життя. Музичний супровід, світлові та шумові ефекти допомагають, з одного боку, висловити режисерський задум відео сюжету. З іншого боку, створення перешкод сприяє виробленню так званої стійкості сприйняття, такого необхідного в реальному спілкуванні;

- представляється культуру народу мова якого вивчається в дії, відео показує загальноприйняті способи мовної поведінки в формальних і неформальних ситуаціях;
- відеофільм дає можливість розвивати в учнів уміння спостерігати, узагальнювати побачене, висловлювати своїми словами те, що побачили. Можливо вдосконалення уяви учнів, так як окремі кадри можуть бути розраховані на домислення, вибудовування причинно-наслідкових, логічних зв'язків і попередній досвід учня;
- Підводячи підсумок викладеного, можна стверджувати, що навчальні відеоролики розкривають широкі можливості для активної роботи в процесі формування вміння аудіювання і роблять навчальний процес оволодіння іноземною мовою привабливим для школярів [17, с. 140-143].

Констатуючи вище сказане, можемо підвести підсумки, що відео грає важливу роль під час вивчення німецької мови. Воно стимулює до вивчення іноземної мови, розвиває кругозір, понурює учнів у культуру народу мову якого вивчають. Також використання аудіовізуальних матеріалів на уроках з німецької мови підвищує активність учнів, створює умови для самостійної роботи.

ВИСНОВКИ

В ході проведеного дослідження ми дійшли наступних висновків:

На даному етапі все більшої актуальності набуває лінгвокраїнознавча орієнтація у мовознавстві взагалі і при вивченні аудіовізуальних матеріалів зокрема. При цьому у центрі уваги знаходиться вивчення відображення специфіки національного менталітету, особливостей культурного фонду народу мова якого вивчається, та їх взаємозв'язок з мовою.

Наукова проблема, що пов'язана з міжкультурною комунікацією є предметом дослідження багатьох наук, однією з них є лінгвокультурологія, яка являється відносно новою наукою, сформованою як самостійною у 20 столітті. Вона вивчає взаємодію мови та культури та їх вплив один на одного.

У цьому разі, дослідити зміст та методику лінгвокультурологічної компетентності необхідно у системі завдань загальної освіти.

При такому освітньому підході засвоюються не окремі елементи культури народу-носія мови – менталітет народу стає вирішальним складником змісту вивчення іноземної мови. Це надає змогу учителю не тільки надавати учням розуміння культурних реалій життя народу, мову якого вони вивчають, а пізнавати національно-культурний компонент мовних та мовленнєвих одиниць, демонструючи вагомі для народу ціннісні орієнтири, що сприятиме виникненню мотивації до навчання німецької мови, формуванню міжнаціональної толерантності.

Лінгвокультурологія спрямована на формування особистості, яка буде здатна усвідомити мову та культуру народу, лінгвокультурологічний підхід передбачає вивчення мови в контексті національної культури та діалогу культур. У зв'язку з цим, питання взаємопов'язаного вивчення мови та культури останнім часом викликають великий інтерес як для дослідників, так і для викладачів-практиків. Лінгвокультурологічний підхід враховується у навчальному процесі в школі та університеті, в навчальних та позакласних заходах.

У навчальному процесі лінгвокультурологічна компетентність прогнозується як лінгвокультурологічні знання які застосовуються для набуття, розвинення лінгвокультурологічних навичок та якостей мовної особистості, що розвиває здатність сприймати культурні факти.

Формування лінгвокультурологічної компетентності вимагає врахування регіональних та етнокультурних факторів, використання сучасних освітніх технологій та залучення учнів до дослідницької та проектної діяльності, що закладає основи для продуктивного розвитку інтелектуального, творчого та ціннісного потенціалу мовної особистості.

Опановуючи іноземну мову, дитина засвоює не тільки слова, їх додавання та модифікацію, а й нескінченну кількість понять, поглядів на предмети, багато думок, почуттів, художніх образів, логіки та філософії мови.

Аудіовізуальні матеріали краєзнавчої направленості мають тісний зв'язок з історією та культурою Німеччини, вони репрезентують яскраво виражену національну специфіку.

Навчальні мультимедіа розкривають широкі можливості для активної роботи в процесі формування мовних навичок і умінь учнів і роблять навчальний процес оволодіння іноземною мовою привабливим для школярів.

Ефективність використання аудіовізуальних матеріалів при навчанні мови залежить не тільки від точного визначення його місця в системі навчання, але і від того, наскільки раціонально організована структура занять з використанням відео, як узгоджені навчальні можливості відео з завданнями навчання.

Ми проаналізували багато джерел і прийшли до висновку, що навчання німецької мови за допомогою відео – це дуже ефективний метод. В даний момент він прогресує і доводить своє право на існування. Ми довели, що уроки з використанням відео дуже добре привертають увагу учня, розвивають багато аспектів мовної діяльності, а також дають можливість творчого прояву особистості.

Відповідно до мети та завдань дослідження були описанні поняття лінгвокультурологія, лінгвокультурологічна компетентність та описана їх суть, була визначена роль аудіовізуальних матеріалів при формуванні лінгвокраїнознавчої компетенції та описано використання їх на заняттях з німецької мови.

Дослідження не вичерпує всього різноманіття порушених у ньому проблем. Перспективним вбачається лінгвокультурологічний аналіз досліджуваних фрагментів, та використання їх у закладах вищої освіти для формування лінгвокраїнознавчої компетенції здобувачів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Воробьёв В. В. Лингвокультурология. Москва : Издательство Российского университета дружбы народов, 2006. 330 с.

2. Граскова Н. С., Кизрина Н.Г. Технология использования видеофильмов на уроках немецкого языка на примере темы «Die Freundschaft». Международный научный журнал «Инновационная наука» 2017. №06. С. 97-100.

3. Григорова М.В. Використання ікт та можливостей інтернету на уроках іноземної мови. Сучасні підходи до навчання іноземної мови: шляхи інтеграції школи та внз. Матеріали IV Міжнародної конференції. Харків : Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, 2014. С. 40-41.

4. Давидченко І.Д. Формування лінгвокультурологічної компетентності майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти як педагогічна проблема. Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки. 2019. № 1 (17) С. 125-129.

5. Зиновьева Е. И. Юрков Е. Е. Лингвокультурология: теория и практика. СПб. : ООО «Издательский дом «МИРС», 2009. 292 с.

6. Каменецкая Н.П. Ефременко В.А. Применение информационных технологий на уроках иностранного языка. Иностранные языки в школе. 2007. №8. С. 18-20.

7. Карасик В.И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс. Волгоград : Перемена, 2002. 476 с.

8. Кришко А. Ю. Відгук ідей Вільгельма фон Гумбольдта у контексті проблем розвитку української мови в Україні XIX – початку XX століття. Науковий вісник Донбасу. 2013. № 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvd_2013_4_7 (дата звернення: 20.03.2021)

9. Курач Л. І., Фідкевич О. Л. Проблема розвитку лінгвокультурологічної компетентності учнів у процесі навчання мов національних меншин. Український педагогічний журнал. 2015. № 3. С. 136-144.

10. Лемешко О. В. Використання автентичних відеосюжетів професійної спрямованості у процесі вивчення англійської мови курсантами ВВЗ. Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. 2015. Вип. 3. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadps_2015_3_9 (дата звернення: 15.02.2021).

11. Леонтьєва Т. П. Досвід і перспективи застосування відео в навчанні іноземних мов. Нетрадиційні методи навчання іноземних мов у вузі: матеріали респ. конференції. Мінськ, 1995. С. 61-74.

12. Лінгвокультурологія як інтегрована галузь мовознавства : науководопоміжний бібліографічний покажчик / упоряд. і бібліогр. ред. О. А. Дікунова ; за ред. Г. М. Віняр. Бібліотека Криворізького державного педагогічного університету». Кривий Ріг, 2017. 38 с.

13. Маслова В. А. Лингвокультурология : учеб. пособие для студентов вузов 4-е изд. – Москва : Академия, 2010. 204 с.

14. Михайлець Л. М. Мова і суспільство (філософський аспект). Державне будівництво, 2007. № 1(1). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2007_1%281%29__9 (дата звернення: 15.02.2021).

15. Михайлова Є. В. Лінгвокультурологічний підхід у дослідженні англомовних біблійних текстів. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка 2006. Вип. 28. С. 152-155.

16. Пшеняннікова Н. О. Використання відеофільмів на уроках англійської мови. Науковий вісник Донбасу. 2012. № 1. С.1-9.

17. Сергеева Н.Н. Яковлева В.А. Элементы аудиовизуального и аудиолингвальный методов при обучении профессионально-ориентированному аудированию. Сопоставительная лингвистика. Бюллетень Уральского лингвистического общества № 2. Екатеринбург: УрГПУ, 2003. С. 138-143.

18. Смірнова О.О. Формування лінгвокультурологічної компетенції у студентів в процесі навчання іноземної мови. Молодий вчений Серія Педагогічні науки 2017. № 4.1 (44.1) С. 49-52.

19. Телия В.Н. Русская фразеология, семантический, прагматический и лингвокультурный аспекты. Москва : Школа «Языки русской культуры», 1996. 284 с.

20. Федурко М. Лінгвокультурологічна компетентність та її роль у фаховому становленні майбутнього вчителя початкової школи. Початкова школа, 2014. № 10. С. 36–39.

21. Шишканова В.В. Формирование социокультурной компетенции в процессе обучения иностранному язику. Иностранные языки в школе. 2012. № 2. С. 80-85.

22. Almira Garaeva The development of linguocultural competence of students in teaching the history of the English language. Procedia - Social and Behavioral Sciences. 2014. Edition 152. P. 1012 – 1018.

23. Björn Maurer Audiovisuelle Bildung im Deutschunterricht. Ludwigsburger beiträge zur medienpädagogik. 2005. Ausgabe 7. S. 1-13.

24. Francisco Antonio Rodríguez The Effect of Using Audiovisuals in Communicative Activities in English Learners to Activate the Speaking Skill. El Salvador : University Main Campus, 2017. 105 p.

25. Gryshchenko Ya. S. Linguoculturology as an actively developing field of linguistics. Naukowa przestrzeñ europy : Materiaty XI Miedzynarodowej naukowi-praktycznej konferencji. Przemysl : Nauka i studia, 2015, С. 81 – 84.

26. Korsakova G. The use of audiovisual aids in the formation of communicative competence of non-linguistic university students. Bulletin of Science and Practice. 2019. E. 5. №9. P. 472-477.

27. Koilybaeva R.K. Teaching foreign language on the basis of lingua-cultural aspect of language. KazNU BULLETIN. 2018. URL: https://articlekz.com/en/article/22206 (Last accessed: 10.03.2021)

28. Misenyova V. Language teaching methods of training foreign students-philologists russian phraseological units using audio-visual aids. Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти. 2015. Вип. 26. С. 99-108.

29. Sprache und kulturelle Bildung / Katharina Beuter, Adrianna Hlukhovych, Benjamin Bauer, Konstantin Lindner, Sabine Vogt Bamberg : University of Bamberg Press, 2019. 304 S.

30. Yakhshieva Zulfizar, Bobodganova Guzal Bases of formation of linguoculturological competence. Образование и проблемы развития общества. Сер. Образование. 2018. №1 (5) С. 4-9.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

31. Benjamin Wirtz, Martin Herzog Im Nostalgiezug durch die Alpen. Video-Thema – Lektionen. DW. 19.07.2017 URL: https://www.dw.com/de/im-nostalgiezug-durch-die-alpen/l-39752189 (Last accessed: 17.03.2021)

32. Christian Weibezahn, Benjamin Wirtz Essen mal ganz anders fotografiert. Video-Thema – Lektionen. DW. 06.11.2019 URL:https://www.dw.com/de/essen-mal-ganz-anders-fotografiert/l-51136815 (Last accessed: 17.03.2021)

33. Hallie Rawlinson, Beatrice Christofaro, Arwen Schnack Die Weihnachtsgurke. Video-Thema – Lektionen. DW. 16.12.2020 URL:https://www.dw.com/de/die-weihnachtsgurke/l-55960021 (Last accessed: 16.03.2021)

34. Jens von Larcher, Anja Mathes Berlin hat (k)ein neues Schloss. Video-Thema – Lektionen. DW. 23.12.2020 URL: https://www.dw.com/de/berlin-hat-kein-neues-schloss/l-56044994 (Last accessed: 15.03.2021)

35. Lina Paulitsch, Dunja Dragojević Die Schneekugel – eine Erfindung aus Wien. Video-Thema – Lektionen. DW. 03.02.2021

URL:https://www.dw.com/de/die-schneekugel-eine-erfindung-aus-wien/l-56442105 (Last accessed: 17.03.2021)

36. Marion Hütter, Anna-Lena Weber Das Essen der Zukunft. Video-Thema – Lektionen. DW. 15.02.2017 URL: https://www.dw.com/de/das-essen-der-zukunft/l-37562018 (Last accessed: 16.03.2021)

37. Philipp Falkenstein, Laura Oellers Faire Kleidung aus Europa. Video-Thema – Lektionen. DW. 08.01.2020 URL:https://www.dw.com/de/faire-kleidung-aus-europa/l-51933066 (Last accessed: 18.03.2021)

38. Tabea Mergenthaler, Philipp Reichert Der Mensch – die größte Bedrohung für die Natur. Video-Thema – Lektionen. DW. 10.03.2021 URL:https://www.dw.com/de/der-mensch-die-gr%C3%B6%C3%9Fte-bedrohung-f%C3%BCr-die-natur/l-56827458 (Last accessed: 15.03.2021)

39. Wo der Weihnachtsmann wohnt. Video-Thema – Lektionen. DW. 18.12.2019 URL:*https://www.dw.com/de/wo-der-weihnachtsmann-wohnt/l-51710688* (Last accessed: 18.03.2021)